

Konsekvensbeskrivning som gäller Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter (IAFFS 2016:3) om arbetslöshetsförsäkring

Föreskriftsrätt

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen har med stöd av 3, 13, 23 g, 25 a, 36, 38 och 47 c §§ lagen (1998:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) och 2 a, 4 a, 4 b, 5 b, 10 och 27 §§ förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring (ALFFo) rätt att meddela så kallade tillämpningsföreskrifter, dvs. föreskrifter som på visst sätt fyller ut lagstiftningen inom de i bestämmelserna aktuella områdena. IAF har vidare med stöd av 31 § ALFFo rätt att meddela verkställighetsföreskrifter, dvs. föreskrifter som ger ledning för att verkställa lagen och förordningen.

Bakgrund

IAF inrättades som tillsynsmyndighet över arbetslöshetsförsäkringen. IAF övertog då den tidigare tillsynsmyndigheten, Arbetsmarknadsstyrelsens rätt att meddela föreskrifter till arbetslöshetslagstiftningen.

Föreskrifterna om arbetslöshetsförsäkringen, som första gången meddelades av IAF genom IAFFS 2004:1 har ändrats vid flera tillfällen, dels genom så kallade särtryck, dels genom att myndigheten meddelat helt nya föreskrifter på området.

De nu gällande föreskrifterna om arbetslöshetsförsäkringen meddelades genom IAFFS 2014:5, som trädde i kraft den 1 november 2014.

Behov av förändring

För att göra föreskrifterna överskådliga föreslår IAF redaktionella förändringar genom att vissa mellanrubriker tas bort och vissa paragrafrubriker ändras. IAF föreslår vidare att 2 kap 1 § IAFFS 2014:5 görs oberoende av eventuella ändringar i de särskilda föreskrifterna om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ekonomiskt stöd vid arbetslöshet. IAF har också uppmärksammat genom kontakter med arbetslöshetskassorna och genomgång av domar, att bestämmelsen om underlaget för beräkning av dagsförtjänst i nuvarande 5 kap. 1 § första stycket IAFFS 2014:5 behöver förtydligas samt förflyttas och sammanförs med den så kallade grundregeln om dagsförtjänst. Denna grundregel som nu finns i 5 kap 2 § IAFFS 2014:5 föreslås av pedagogiska skäl bli placerad först i femte kapitlet. IAF föreslår slutligen att bestämmelsen om preliminärt beräknad dagpenning för företagare som återfinns i 6 kap. 3 § IAFFS 2014:5 förtydligas. Bilagan till föreskrifterna föreslås bli ändrad i motsvarande mån.

Nya föreskrifter

Under de senast åren har myndigheten valt att vid varje ändring i föreskrifterna, i avsaknad av ett enkelt konsolideringsinstrument, meddela nya föreskrifter. Syftet med denna hantering har i första hand varit att skapa ett samlat dokument, som är lätt att använda för dem som ska tillämpa föreskrifterna samt att komma ifrån det arbetsintensiva och tidskrävande förfarandet med omtryck.

IAF föreslår därför att genomföra ändringarna i föreskrifterna genom att meddela nya föreskrifter om arbetslöshetsförsäkring.

I de nya föreskrifterna föreslås, förutom ovan nämnda förtydliganden, även en del redaktionella ändringar för att öka användarvänligheten och anpassningen till en ökad digitalisering.

Nedan följer en redovisning av innehållet i de nya föreskrifterna.

Förslagen

Första kapitlet – de allmänna villkoren för rätt till ersättning vid arbetslöshet

Statlig lönegaranti vid konkurs

1§ första stycket reglerar vad en arbetslös sökande ska göra när han eller hon har blivit arbetslös på grund av arbetsgivarens konkurs. Bestämmelsen anger att den sökande ska lämna in en kopia på konkursförvaltarens beslut till arbetslöshetskassan samt vilka uppgifter som ska framgå av beslutet.

Det anges vidare i andra stycket hur det som återstår av garantibeloppet ska läggas ut tidsmässigt och att den sökande först sedan garantibeloppet är utnyttjat är att betrakta som arbetslös.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 1 § IAFFS 2014:5.

Lärare, cirkelledare och SFI-lärare med ferielön och anställda med uppehållslön

Tid som inte är ersättningsberättigad

2§ första stycket reglerar vad som gäller under ferietid för en sökande som arbetar i läsårsanknuten verksamhet. Bestämmelsen innebär att det saknas rätt till arbetslöshetsersättning under ferieuppehåll när det finns rätt till ferie- eller uppehållslön.

Andra stycket att samma förhållanden som i första stycket gäller cirkelledare och SFI-lärare under tjänstgöringsfri tid som kan anses ersatt med ferielön.

Tredje stycket anger vidare att tid som inte ger rätt till ersättning beräknas och läggs ut enligt 3-9 §§.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 2 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av tid med ferielön

3 § reglerar hur arbetslöshetskassan ska beräkna tid med ferielön. Beräkningen ska ske utifrån de dagar som anställningen har omfattat under verksamhetsåret.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av tjänstgöringsfri tid

4 § reglerar hur arbetslöshetskassan ska beräkna tjänstgöringsfri tid för cirkelledare och SFI-lärare.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av tid med uppehållslön

5 § första stycket reglerar hur arbetslöshetskassan ska beräkna tid med uppehållslön för cirkelledare och SFI-lärare.

Andra stycket reglerar hur beräkningen av antalet kalenderdagar, som inte berättigar till ersättning ska göras om sysselsättningsgraden är mindre än heltid.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 5 § IAFFS 2014:5.

Normalarbetstid eller arbetsutbud lägre än 40 timmar

6 § första stycket reglerar hur beräkningen av tid för dagar, då ersättning inte ska utgå enligt 1-5 §§ påverkas av att normalarbetstiden eller arbetsutbudet understiger 40 timmar.

Andra stycket reglerar hur antalet dagar som inte ger rätt till ersättning ska beräknas när arbetsutbudet understiger normalarbetstiden.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 6 § IAFFS 2014:5.

Avrundning

7 § reglerar hur avrundning ska göras i de fall beräkningen av antalet dagar utan rätt till ersättning enligt 3-6 §§ leder till ett brutet tal.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 7 § IAFFS 2014:5.

Utläggning av tid som inte ger rätt till ersättning

8 § första stycket reglerar hur arbetslöshetskassan ska lägga ut tid som inte berättigar till ersättning enligt 3-7 §§ för sökande med ferieanställning samt för cirkelledare och SFI-lärare.

Andra stycket reglerar hur tid som inte ger rätt till arbetslöshetsersättning ska läggas ut för cirkelledare och SFI-lärare.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 8 § IAFS 2014:5.

Utläggning av dagar vid kombinerad anställning som lärare och cirkelledare eller vid anställning med uppehållslön

9 § reglerar hur arbetslöshetskassan ska göra utläggningen när den sökande kombinerat flera anställningar som lärare och cirkelledare eller varit anställd med uppehållslön.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 1 kap. 9 § IAFS 2014:5.

Andra kapitlet – arbetsvillkoret

Beräkning av ramtid

Arbetslöshetens början

1 § första stycket är nytt och reglerar när arbetslösheten börjar och anger att detta sker när den sökande anmäler sig som arbetslös arbetssökande hos Arbetsförmedlingen enligt inspektionens föreskrifter (IAFFS 2016: 3) om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen för rätt till ersättning vid arbetslöshet.

Bestämmelsen föreslås hänvisa till den särskilda föreskrift som reglerar hur den sökande ska vara anmäld hos den offentliga arbetsförmedlingen. Ändringsförslaget innebär att bestämmelsen görs oberoende av förändringar som kan komma att göras i föreskrifterna om anmälan hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Paragrafens andra stycke reglerar liksom nu gällande föreskrift på området, att dagar som Arbetsförmedlingen är stängd räknas som arbetslösa dagar, om den sökande anmäler sig hos Arbetsförmedlingen den första dagen då Arbetsförmedlingen åter är öppen. Vidare gäller detta endast dagar då den sökande kan få arbetslöshetsersättning enligt 20 § lagen (18997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Bestämmelsen har redaktionellt flyttats till ett andra stycke.

Utgångspunkten för beräkning av ramtid

2 § första stycket reglerar vad som ska utgöra utgångspunkten vid beräkningen av ramtid.

Andra stycket reglerar hur ramtiden ska beräknas om anmälningstiden inte ska räknas med i ramtiden.

Tredje stycket reglerar hur månader med avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd ska räknas in i ramtiden.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap 2 § IAFS 2014:5.

Prövning av tillgodoräkningsbara månader

Ordningföljd för prövningen

3 § första stycket reglerar ordningföljden för prövningen av om en månad är tillgodoräkningsbar i ett arbetsvillkor. I bestämmelsen anges att prövningen börjar med månaden närmast före arbetslöshetens början.

I andra stycket anges att om en månad som inte är tillgodoräkningsbar innehåller lika mycket tid som är överhoppningsbar som tid som inte är överhoppningsbar ska det alternativ som är mest fördelaktigt för den sökande väljas.

I tredje stycket anges att tid med förvärvsarbete och tid som ska jämföras med förvärvsarbete ska läggas samman, om något av alternativen inte ensamt räcker för att göra månaden tillgodoräkningsbar.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Alternativ prövning enligt 12 § första stycket 2 lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

4 § första stycket reglerar hur prövningen enligt alternativregeln ska göras efter det att det står klart att den sökande inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt huvudregeln.

Andra stycket anger att vid denna prövning läggs ramtiden ut på nytt och hänsyn ska då tas till reglerna för anmälningstiden och bedömningen av om en månad ska ingå i ramtiden.

Tredje stycket anger att prövningen av månader och timmar ska ske i tre steg när arbetslöshetskassan prövar om kravet på sex månaders sammanhängande tid med viss arbetad tid är uppfyllt.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Prövning enligt 13 a § Lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

5 § reglerar den fortsatta prövningen när arbetsvillkoret inte uppfylls med enbart förvärvsarbete eller jämförd tid enligt 13 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Den fortsatta prövningen ska då först ske enligt huvudregeln och sedan enligt alternativregeln. I bestämmelsen anges vidare att hänsyn ska tas till 13 a § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring när det gäller att viss tid med föräldrapenning eller tjänstgöring enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt kan jämföras med förvärvsarbete.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 5 § IAFFS 2014:5.

Prövning av totalförsvarspikt och föräldrapenning

6 § reglerar den begränsning av tid med föräldrapenning och fullgjord totalförsvarspikt som ensam eller tillsammans med förvärvsarbete kan tillgodoräknas som arbetad tid. Bestämmelsen reglerar vidare hur många timmars arbete en hel dag eller en dag med delvis uttag av föräldrapenning ska motsvara.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 6 § IAFFS 2014:5.

Regler för vissa typer av arbeten

Tillgodoräknande av förberedelse och repetitionstid

7 § första stycket reglerar under vilka förutsättningar en arbetslöshetskassa vid prövningen av arbetsvillkoret kan tillgodoräkna förberedelse eller repetitionstid.

Andra stycket anger att bestämmelsen ska tillämpas på de aktuella yrkesgrupperna oberoende av vilken arbetslöshetskassa den sökande är medlem i.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 7 § IAFFS 2014:5.

Arbete utomlands i länder utanför EU, EES-området samt Schweiz

8 § reglerar hur vissa arbeten utomlands ska jämföras med arbete i Sverige vid prövningen av arbetsvillkoret.

Bestämmelsen gäller arbeten som utförs för en arbetsgivare med säte i Sverige och där lön betalas ut från Sverige, tjänstgöring vid Försvarmaktens utlandsstyrka, biståndsarbete, samt arbete vid Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 8 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av arbetad tid för lärare och cirkelledare

9 § första stycket reglerar hur arbetad tid ska beräknas för lärare och cirkelledare, vars anställningar anges i undervisningstimmar. Bestämmelsen anger också hur de angivna undervisningstimmar ska räknas upp för att motsvara den egentliga arbetade tiden.

Andra stycket reglerar hur beräkningen ska göras när undervisningsskyldigheten i en tjänst är bestämd till ett visst antal timmar per år.

Tredje stycket reglerar hur avrundning ska ske om beräkningen ger ett brutet timal.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 9 § IAFFS 2014:5.

Tillgodoräkning av arbete åt familjemedlem eller nära anhörig

10 § reglerar vad som krävs av en sökande som vill tillgodoräkna sig arbete åt en familjemedlem eller nära anhörig i sitt arbetsvillkor.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 10 § IAFFS 2014:5.

Tid som jämföras med förvärvsarbete

Beräkning av tid med avgångsvederlag

11 § reglerar hur tid med avgångsvederlag, för den som har haft fast respektive varierad lön ska beräknas och hur denna tid, som jämföras med förvärvsarbete, ska läggas ut. Beräkningen av tiden ska ske utifrån den sökandes genomsnittliga lön.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 11 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av tid med ekonomiskt skadestånd som motsvarar utebliven lön

12 § första stycket reglerar hur tid med ekonomiskt skadestånd som motsvarar utebliven lön ska beräknas.

Andra stycket reglerar hur tiden med ekonomiskt skadestånd ska läggas ut.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 12 § IAFFS 2014:5.

Tid med avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd samtidigt med annat arbete eller med tid som avses i 23 b § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

13 § första stycket reglerar situationen när den sökande har haft ett annat arbete samtidigt med ett avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd. Bestämmelsen anger då att den sökande ges möjlighet att i stället tillgodoräkna sig det utförda arbetet vid prövningen av arbetsvillkoret och beräkningen av dagsförtjänsten och normalarbetstiden, om det är förmånligare för den sökande. Bestämmelsen innehåller dock en begränsning som innebär att tid med avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd inte kan slås samman med tid med annat arbete.

Andra stycket begränsar på motsvarande sätt möjligheten att slå samman tid med avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar utebliven lön med förmåner enligt 23 b § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 2 kap. 13 § IAFFS 2014:5.

Tredje kapitlet – ersättningens omfattning och karens samt ersättningsperiodens längd

Karenstid

1 § reglerar hur arbetslöshetskassan ska beräkna den tid inom vilken den sökande ska fullföra sin karenstid. Bestämmelsen anger att 12 månader ska motsvara 52 sammanhängande kalenderveckor.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 3 kap. 1 § IAFFS 2014:5.

Ersättningsperiod

2 § reglerar hur en dag som den sökande har fränkants ersättning ska räknas i ersättningsperioden. En sådan dag ska räknas in som en dag med ersättning.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 3 kap. 2 § IAFFS 2014:5.

Avbrott i ersättningsperioden

3 § reglerar hur många dagar tolv månadersperioden ska vara vid bedömningen av avbrott i ersättningsperioden enligt 23 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Tolv månadersperioden ska då vara lika med 365 dagar.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 3 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Fjärde kapitlet – normalarbetstid

Beräkning per vecka

Genomsnittlig arbetstid

1 § första stycket reglerar hur normalarbetstiden per vecka ska räknas ut utifrån det totala antalet arbetade timmar under kalendermånaderna i ramtiden och antalet veckor under månaderna. Bestämmelsen anger också hur normalarbetstiden räknas ut när tid med sjuklön och socialförsäkringsförmåner ska läggas samman med den arbetade tiden.

Andra stycket reglerar hur många veckor den tid som löpt av anmälningmånaden ska anses motsvara före det att anmälan om arbetslöshet gjordes.

Bestämmelsen föreslås i sin helhet få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap. 1 § IAFFS 2014:5.

Totalförsvarsplikt och föräldrapenning

2 § första stycket reglerar hur tid med totalförsvarsplikt och föräldrapenning ska hanteras vid beräkningen av normalarbetstiden.

Andra stycket anger att föräldrapenning får räknas med om månaden i övrigt innehåller arbete i sådan omfattning att månaden är tillgodoräkningsbar i arbetsvillkoret.

Tredje stycket reglerar situationen när föräldrapenning eller totalförsvarsplikt tagits i anspråk med en eller två månader för att uppfylla arbetsvillkoret. Normalarbetstiden ska då grunda sig på resterande elva eller tio månader.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap. 2 § IAFFS 2014:5.

Schemalagd arbetstid

3 § reglerar situationen när den schemalagda tiden för en sökande sträcker sig över en längre period än en vecka. I denna situation finns behov av att fördela den arbetade tiden över de veckor den schemalagda tiden omfattar vid beräkningen av normalarbetstiden. Bestämmelsen anger också att detsamma gäller när viss tid varit tjänstgöringsfri enligt schemat.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Lägsta normalarbetstid

4 § reglerar situationen när normalarbetstiden vid beräkningen understiger åtta timmar. I detta fall ska normalarbetstiden fastställas till åtta timmar.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Underlaget för normalarbetstid i vissa fall

Omräkning av fastställd normalarbetstid

5 § första stycket reglerar under vilka förutsättningar en fastställd normalarbetstid under pågående ersättningsperiod kan omräknas. Omräkning av normalarbetstiden kan ske om den sökande har haft ett avbrott i ersättningsperioden under minst 25 veckor på grund av arbete med längre veckoarbetstid än tidigare. Bestämmelsen anger dock att

arbetslöshetskassan inte ska ändra normalarbetstiden om den sökandes dagsförtjänst genom omräkningen blir lägre.

Andra stycket anger att arbetslöshetskassan vid omräkning av normalarbetstiden ska lägga ut ramtiden på nytt.

Tredje stycket anger att första och andra stycket även gäller under avbrott under avstängningstid enligt 43 – 43 b §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap 5 § IAFFS 2014:5.

Tid med avgångsvederlag vid bestämmande av arbetsvillkor och normalarbetstid

6 § första stycket reglerar konsekvensen av att avgångsvederlag läggs ut i ramtiden.

Första stycket avser situationen när den sökande har en fast avtalad arbetstid. I detta fall ska den sökande under tiden med avgångsvederlag anses ha arbetat i samma omfattning som motsvarar genomsnittet av den avtalade tiden per vecka under det senaste året som avgångsvederlaget hänför sig till.

Andra stycket avser situationen då det saknas en avtalad arbetstid. I detta fall får den sökande antas ha arbetat under tiden med avgångsvederlag i samma omfattning som den faktiskt arbetade tiden i genomsnitt per vecka under det senaste året i den anställning som avgångsvederlaget kan hänföras till.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 4 kap 6 § IAFFS 2014:5.

Femte kapitlet – inkomstrelaterad ersättning

Av pedagogiska skäl föreslår IAF att bestämmelserna i 5 kap. 1 och 2 §§ slås samman i en paragraf, som delas upp i tre stycken. Den så kallade huvudregeln eller grundregeln för dagsförtjänstberäkningen som nu finns i 5 kap 2 § föreslås få inta platsen som huvudregel och placeras först såväl i kapitlet som också i 1 §. Bestämmelsen om inkomstunderlaget hänger ihop med huvudregeln och föreslås bli placerad i paragrafens andra stycke medan det tredje stycket föreslås omfatta regleringen i nu gällande 1 § andra stycket IAFFS 2014:5. De redaktionella förslagen leder i sin tur till att 5 kapitlet blir en paragraf kortare. 1 § i här aktuellt kapitel föreslås få följande utformning, lydelse och rubriksättning.

Dagsförtjänst

1 § första stycket reglerar vad dagsförtjänsten ska grundas på enligt huvudregeln

Enligt denna bestämmelse ska dagsförtjänsten grundas på förvärvsinkomsterna av arbete och det ersättningsbelopp som får tillgodoräknas enligt 23 b § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring under de månader som normalarbetstiden beräknas på.

Andra stycket reglerar vad som ska ingå i inkomstunderlaget. Av bestämmelsens nu gällande lydelse som nu finns i 5 kap 1 § första stycket framgår att underlaget, förutom lön, ska inkludera ersättningar som betalas ut. Det betyder att förmåner som den sökande regelbundet erhåller av sin arbetsgivare på annat sätt än genom utbetalning av pengar det till exempel naturaförmån eller bilförmån enligt den nuvarande skrivningen inte räknas in i underlaget för dagsförtjänstberäkningen. Av förarbetena till lagen om arbetslöshetsförsäkring framgår att i underlaget för dagsförtjänstberäkningen ska normalt

förekommande ersättningar för obekvämt arbetstid, skifttillägg, regelbundet utgående drickspengar, naturaförmåner och ersättning för mera regelbundet förekommande övertidsarbete ingå. Däremot ska inte ersättning för tillfälligt övertidsarbete, gratifikationer eller andra ej regelmässigt utgående ersättningar ingå.¹ Uppräkningen på ersättningar som kan ingå i underlaget för dagsförtjänstberäkningen är endast exempel.

Det föreslås därför att paragrafens nya andra stycke, som nu regleras i 1 § första stycket IAFFS 2014:5 omformuleras på så sätt att förutom normalt förekommande regelbundna ersättningar även regelbundna förmåner som beskattas som inkomst av tjänst räknas in i dagsförtjänsten. Vidare föreslås att ordet regelmässigt byts ut mot ordet regelbundet.

Tredje stycket reglerar hur uppräkningsperioden av inkomsten ska ske enligt gällande avtal. Bestämmelsen anger att sådan uppräkningsperiod av inkomsten ska ske, om det arbete som har räknats med vid fastställande av normalarbetstiden på grund av överhoppningsbar tid ligger längre tillbaka i tiden än 12 månader från ansökan om ersättning.

Normalarbetstiden höjd till åtta timmar

2 § reglerar hur dagsförtjänsten ska beräknas i det fall normalarbetstiden höjts till 8 timmar enligt 4 kap. 4 §. I detta fall ska dagsförtjänsten beräknas på det verkliga antalet timmar.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 5 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Omräkning av fastställd dagsförtjänst

3 § reglerar i vilka situationer en fastställd dagsförtjänst under pågående ersättningsperiod kan omräknas. Omräkning kan ske när normalarbetstiden räknas om eller efter det att löneförhandlingarna inom arbetslöshetskassans verksamhetsområde avslutats. Bestämmelsen anger också att arbetslöshetskassan inte får räkna upp löneunderlaget retroaktivt.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 5 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Inkomst under tid med avgångsvederlag vid beräkning av dagsförtjänst

4 § första stycket reglerar vilken inkomst den sökande ska antas ha under tid med avgångsvederlag. Bestämmelsen reglerar situationen när den sökande har haft fast månadslön. I det fallet ska den sökande antas ha haft en inkomst per månad under tiden med avgångsvederlag som motsvarar den genomsnittliga avtalade månadslönen under det senaste året i den anställning som avgångsvederlaget hänförs till.

Andra stycket reglerar istället situationen när den sökande har haft varierad lön. I det fallet ska den sökande antas ha haft en inkomst per månad under tiden med avgångsvederlag som motsvarar den faktiska genomsnittliga inkomsten per månad under det senaste året som avgångsvederlaget hänförs till.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 5 kap 5 § IAFFS 2014:5

¹ Prop. 1973:56, s. 235

Pensionsavdrag

Omräkning av pensionsavdrag

5 § reglerar under vilka förutsättningar ett fastställt pensionsavdrag kan räknas om. Bestämmelsen anger att ett fastställt pensionsavdrag ska gälla till dess att arbetslöshetskassan begär in en anmälan om arbetslöshet från den sökande. Bestämmelsen anger vidare att pensionsavdraget räknas dessförinnan om endast om den sökande har fått en väsentlig förändring av sin pension.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 5 kap. 6 § IAFFS 2014:5.

Sjätte kapitlet – företagare

Avvecklingsåtgärd i näringsverksamhet som har upphört

1 § reglerar vad som karakteriserar en sådan enstaka avvecklingsåtgärd som enligt 5 b § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring inte ska påverka bedömningen av att den sökande är att betrakta som en arbetslös företagare. I bestämmelsen ges också exempel på vad som kan anses utgöra en sådan avvecklingsåtgärd.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 6 kap 1 § § IAFFS 2014:5.

Dagsförtjänst

2 § reglerar hur dagsförtjänsten ska beräknas. Bestämmelsen anger att en företagares dagsförtjänst ska beräknas till 1/260 av årsinkomsten. I det fall verksamheten inte har bedrivits ett helt år ska det brutna året beräknas till en så stor del av tvåhundra sextio som motsvarar de månader som verksamheten bedrivits i förhållande till ett helt år. Bestämmelsen anger vidare att vid en bruten månad ska det faktiska antalet arbetsdagar räknas med.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 6 kap. 2 § IAFFS 2014:5.

Preliminärt beräknad dagpenning

3 § första stycket reglerar möjligheten att besluta om preliminärt beräknad dagpenning för en sökande som saknar beslut om slutlig skatt. IAF har främst i domstolsavgöranden uppmärksammat att bestämmelsens ordlydelse är oklar.

Före den 5 juli 2010, beräknades en företagares dagsförtjänst till 1/260 av den genomsnittliga årsinkomsten under de tre senaste åren, eller om verksamheten hade bedrivits under tre år eller kortare tid på den genomsnittliga årsinkomsten under den tid som verksamheten faktiskt hade bedrivits. Avvecklingsåret skulle räknas med endast om det innebar en högre dagsförtjänst.

Om det vid arbetslöshetens början för en företagare som hade bedrivit verksamheten längre än tre år saknades kontrolluppgift eller självdeklaration för året före avvecklingsåret fick arbetslöshetskassan göra en preliminär beräkning.

Enligt nu gällande 37 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring beräknas företagares dagsförtjänst på de inkomster av verksamheten som företagaren har haft enligt

skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt alternativt på den genomsnittliga inkomsten från verksamheten under de två år som föregår beskattningsåret i senaste beslut om slutlig skatt.

Ordalydelsen i den nu gällande föreskriften om preliminärt beräknad dagpenning för företagare finns kvar sedan en företagares dagsförtjänst beräknades enligt bestämmelserna före den 5 juli 2010.

Föreskriften i nu gällande lydelse innebär att när kontrolluppgift, deklarationer eller beslut om slutlig skatt från Skatteverket saknas, ska arbetslöshetskassan göra en preliminär beräkning av årsinkomsten för de beskattningsår som ska ingå i inkomstunderlaget.

Enligt nu gällande lagstiftning ska underlaget för företagares dagsförtjänstberäkning grundas på det senaste beslutet om slutlig skatt. Det innebär i sin tur att om det helt saknas beslut om slutlig skatt, ska kassans preliminära beräkning ta sikte på att beräkna inkomsten av verksamheten det beskattningsår Skatteverkets kommande slutliga beslut kommer att avse.

För att förtydliga föreskriften i 6 kap. 3 § IAFFS 2014:5 föreslås att ordalydelsen i första stycket ändras så att det klart framgår när arbetslöshetskassan ska göra en preliminär beräkning av dagpenningen och vad beräkningen ska grundas på.

Andra stycket reglerar att möjligheten att bestämma en preliminär dagpenning även gäller beräkning enligt förordning (EG) 883/2004 ska grundas på inkomst från en annan medlemsstat.

I tredje stycket regleras att om den slutliga beräkningen leder till en högre dagpenning ska dagpenningen räknas upp retroaktivt från arbetslöshetens första dag.

Andra och tredje styckena föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelser i 6 kap. andra och tredje styckena IAFFS 2014:5.

Sjunde kapitlet – deltidslöshet

Arbetslöshet del av vecka

Beräkning enligt omräkningstabellen

1 § första stycket reglerar hur beräkningen av antalet dagpenningbelopp ska ske. Bestämmelsen anger att beräkningen av dagpenningbeloppen ska utgå från normalarbetstiden i omräkningstabellen i bilagan till förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring. Bestämmelsen anger vidare att normalarbetstiden ska minskas med hindertid.

Andra stycket reglerar hur avrundningen ska göras då sammanräkningen av hindertid ger ett brutet timal.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 1 § IAFFS 2014:5.

Arbete under ersättningsveckan

2 § första stycket reglerar när en sökande har ett schemalagt deltidsarbete som sträcker sig över flera veckor. Den arbetade tiden ska då fördelas jämnt över de veckor som schemat omfattar och beräknas enligt omräkningstabellen. Detsamma gäller om den sökandes deltidsanställning har arbetet förlagt så att viss tid är tjänstgöringsfri.

Andra stycket reglerar den situationen att den sökande har lämnat någon dag på kassakortet odeklarerad. I ett sådant fall ska den odeklarerade dagen räknas som en dag med åtta timmars arbete, om den sökande trots uppmaning inte kompletterar kassakortet.

Tredje stycket reglerar situationen då den sökande i en ersättningsvecka har arbetat som han eller hon inte varit anmäld hos Arbetsförmedlingen. I detta fall ska avdrag göras med den arbetade tiden om det ger ett större avdrag än den sammanräknade hindertiden.

Fjärde stycket reglerar hur en arbetsfri dag med lön ska räknas. En sådan dag ska räknas som arbetad dag.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 2 § IAFFS 2014:5.

Hindertid i övrigt

3 § första stycket reglerar hur en hinderdag eller avstängningsdag ska beräknas i förhållande till normalarbetstiden. En sådan dag beräknas som en femtedel av normalarbetstiden.

Andra stycket reglerar situationen då den sökande deklarerat att han eller hon har varit förhindrad att arbeta på lördag eller söndag. Detta förhållande påverkar inte ersättningen för veckan.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Minskat arbetsutbud

4 § reglerar situationen då en sökande har minskat sitt arbetsutbud. Bestämmelsen innebär att normalarbetstiden minskas med lika många timmar som arbetsutbudet sänkts vid användning av omräkningstabellen. Bestämmelsen anger vidare att hindertid i dessa fall ska räknas som en del av arbetsutbudet och inte en del av normalarbetstiden.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Deltidsarbete som lärare, cirkelledare, SFI-lärare eller anställning med uppehållslön

5 § första stycket reglerar rätten till ersättning under ferieuppehåll för lärare, cirkelledare och SFI-lärare samt anställda med uppehållslön som inte samtidigt under verksamhetsåret varit anmälda hos Arbetsförmedlingen. I dessa situationer har den sökande inte rätt till ersättning under ferieuppehållet.

Andra stycket reglerar det motsatta förhållandet. Det innebär att en sökande som under terminen arbetat deltid och jämsides med deltidsarbetet fått ersättning kan ha rätt till ersättning i samma omfattning under ferieuppehållet förutsatt att anställningen inte har upphört.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse 7 kap. 5 § IAFFS 2014:5.

Användning av omräkningstabellen vid konstnärligt arbete

Omvandling av inkomst till timmar

6 § första stycket reglerar vad en sökande som utför konstnärligt arbete ska deklarerat på sitt kassakort.

Andra stycket reglerar hur ersättningen enligt omräkningstabellen ska fastställas. Därvid ska inkomsten av det konstnärliga arbetet omvandlas till arbetade timmar genom att divideras med ett schabloniserat timlönebelopp, som fastställs av Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen med utgångspunkt i de avtal som gäller för motsvarande arbete som anställd. Bestämmelsen anger vidare att det schabloniserade timlönebeloppet fastställs efter begäran av de arbetslöshetskassor, vars verksamhetsområde omfattar konstnärligt arbete.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 6 § IAFFS 2014:5.

Beräkning av ersättning

7 § första stycket reglerar från vilken utgångspunkt beräkningen av ersättningen ska ske. Bestämmelsen anger att utgångspunkten ska vara kalenderveckan.

Andra stycket reglerar vad som är utgångspunkten och hur beräkningen ska göras i det fall inkomsten för en dag understiger timlönebeloppet gånger åtta. Bestämmelsen anger att om inkomsten uppgår till timlönebeloppet gånger åtta eller mer, ska inkomsten divideras med timlönebeloppet, och det framräknade timtalet dras av från normalarbetstiden, när ersättningen för veckan beräknas enligt omräkningstabellen.

Tredje stycket reglerar situationen då timtalet som räknats fram enligt andra stycket överstiger fyrtio. I detta fall ska överskjutande timmar dras av när antalet ersättningsdagar beräknas för den andra kassakortsveckan och så vidare.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 7 kap. 7 § IAFFS 2014:5.

Åttonde kapitlet – bisyssla

Beslut om godkänd bisyssla

1 § reglerar vad arbetslöshetskassan ska göra när frågan om bisyssla för en sökande med extraarbete aktualiseras. Bestämmelsen anger att den sökande har rätt att få ett beslut om godkänd bisyssla. Vidare anger bestämmelsen vad som ska framgå av beslutet. Därvid anges att det ska framgå av beslutet om bisysslan är i form av anställning eller näringsverksamhet samt vilken genomsnittlig tid och inkomst per vecka som arbetslöshetskassan har beräknat för bisysslan.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 8 kap. 1 § IAFFS 2014:5.

Avdrag för bisyssleinkomst

2 § reglerar hur avdrag för inkomst av bisyssla som överstiger sex grundbelopp per vecka ska hanteras. Bestämmelsen anger i detta fall att arbetslöshetskassan för varje vecka ska göra avdrag med det belopp som överstiger sex grundbelopp. Därefter ska kassan med det framräknade beloppet reducera ersättningen per dag i proportion till det antal dagar som ersätts enligt omräkningstabellen.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 8 kap.2 § IAFFS 2014:5.

Nionde kapitlet – ansökan om ersättning*Kassakort*

1 § reglerar hur ansökan om arbetslöshetsersättning kan göras. Bestämmelsen anger att ansökan kan göras på två sätt, antingen skriftligt på blanketten ”kassakort” eller genom elektronisk överföring (elektroniskt kassakort).

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 9 kap 1 § IAFFS 2014:5.

Arbetsintyg för företagare

2 § reglerar på vilken blankett en sökande som bedrivit egen näringsverksamhet ska lämna in sitt underlag för att arbetslöshetskassan ska kunna bedöma hans eller hennes rätt till ersättning. Bestämmelsen anger underlaget ska lämnas in på blanketten ”Arbetsintyg för företagare” eller på arbetslöshetskassans egen blankett med motsvarande innehåll.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 9 kap 2 § IAFFS 2014:5

Årsuppgifter för fiskefartyg med besättning

3 § reglerar hur och när fisketillståndsinnehavaren eller skepparen ska lämna in årsuppgifter för fiskefartyget med besättning. Bestämmelsen anger att årsuppgifterna ska lämnas på blanketten ”Årsuppgifter för fiskefartyg med besättning” ska lämnas in vid första ersättningsansökan varje år för tillfälligt avbrott i fisket. Vidare anges i bestämmelsen att såväl fartygstillsändsinnehavaren som också skepparen om dessa är olika personer genom underskrifter ska försäkra att årsuppgifterna är riktiga.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 9 kap. 3 § IAFFS 2014:5.

Intyg om tillfälligt avbrott i fiskeverksamhet

4 § reglerar hur en sökande inom fiskenäringen ska styrka sin arbetslöshet på grund av väderleks- eller ishinder. Bestämmelsen anger att den sökande ska lämna in ett intyg undertecknat av skepparen. Vidare anges att till intyget ska bifogas en kopia på sista loggboksbladet, kustfiskejournalen, e-loggboken eller annan motsvarande handling som gäller tid före den första arbetslösa dagen.

Bestämmelsen föreslås få samma lydelse som i nu gällande bestämmelse i 9 kap. 4 § IAFFS 2014:5.

Tionde kapitlet – avstängning

Beräkning av avstängningsdagar

1 § reglerar vad som avses med avstängningsdag samt hur många avstängningsdagar som kan räknas av per vecka. Bestämmelsen anger vidare att detta gäller även för en sökande som minskat sitt arbetsutbud så att normalarbetstiden överstiger arbetsutbudet.

Andra stycket reglerar när dagar med arbete inom ramen för femdagarsveckan ska räknas som avstängningsdagar. Bestämmelsen anger att samtliga dagar med minst tre timmars arbete i dessa fall ska räknas som avstängningsdagar samt att detta gäller även lördag och söndag.

Bestämmelsen i sin helhet föreslås få samma lydelse som nu gällande lydelse i bestämmelsen i 10 kap 1 § IAFFS 2014:5.

Alternativ till reglering i föreskrifter

IAF har av pedagogiska skäl valt att meddela nya föreskrifter. De ändringar som föreslås jämfört med nu gällande föreskrifter har sin grund dels i praktiska överväganden när det gäller risken för att missa konsekvensändringar vid ändring av andra föreskrifter, dels behovet av förtydligande för att minska risken för rättsförlust för den enskilde samt slutligen behovet av att förtydliga innebörden av en bestämmelse. IAF har vidare föreslagit en del redaktionella justeringar. Med hänsyn till att föreskrifter liksom annan bindande författning endast kan ändras eller upphävas genom författning måste föreskriftsändringarna göras genom föreskrifter.

Målgrupp

Föreskrifterna riktar sig främst till arbetslöshetskassorna och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Föreskrifterna riktar sig även till enskilda.

Konsekvenser av de nya föreskrifterna

Överskådliga föreskrifter förväntas bidra till en rationell handläggning som i förlängningen bidrar till ökad förutsebarhet för enskilda ersättningstagare.

Förslagen innebär redaktionella förändringar samt förtydliganden, som inte förväntas medföra några kostnadsmässiga konsekvenser för staten eller enskilda.

Några konsekvenser ur jämställdhetssynpunkt kan inte heller antas bli följden av förslagen.

Överensstämmelse med Sveriges medlemskap i EU

Förslagen bedöms inte strida mot EU-rätten.

I kraftträdande

Förslaget på nya föreskrifter om arbetslöshetsförsäkringen föreslås träda i kraft den 3 oktober 2016.

Kontaktpersoner:

Carina Karlsson, 0150-48 70 44
Gunilla Wandemo 0150 48 70 74